

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
РевII 554/10
14.04.2010. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Власте Јовановић, председника већа, Звездане Лутовац и Лидије Ђукић, чланова већа, у парници тужиоца Г.М. са боравиштем у Б., против тужене Републике Србије – Министарство правде, чији је законски заступник Републички јавни правобранилац из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Окружног суда у Београду Гж. I 655/09 од 18.2.2009. године, у седници већа одржаној дана 14.4.2010. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија тужене и ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуде Окружног суда у Београду Гж. I 655/09 од 18.2.2009. године и Првог општинског суда у Београду П. бр. 3646/08 од 23.12.2008. године, тако што СЕ ОДБИЈА као неоснован тужбени захтев тужиоца Г.М. из Б., којим је тражио да се тужена Република Србија – Министарство правде обавезе да му на име накнаде штете за период од јула месеца 2002. године закључно са јуном месецом 2005. године исплати новчане износе од: по 17.081,65 динара месечно за период од јула закључно са децембром 2002. године, по 16.999,64 динара за јануар и фебруар 2003. године, 17.152,01 динара за март 2003. године, по 17.461,13 динара месечно за период од априла закључно са августом 2003. године, 34.102,07 динара за септембар 2003. године, 35.069,58 динара за октобар 2003. године, по 36.061,31 динара месечно за новембар и децембар 2003. године, 35.205,31 динар за јануар 2004. године, 35.701,31 динар за фебруар 2004. године, 34.957,31 динара за март 2004. године, 41.238,60 динара за април 2004. године, 42.094,60 динара за мај 2004. године, по 42.848,95 динара месечно за период од јуна закључно са октобром 2004. године, по 47.593,85 динара месечно за период од новембра 2004. године закључно са мартом 2005. године, по 47.842,39 динара за април и мај 2005. године и 50.763,63 динара за јуни 2005. године, са законском затезном каматом од доспећа сваког појединачног месечног износа до исплате, као и захтев тужиоца за накнаду трошкова спора.

Свака од парничних странака сноси своје трошкове парничног поступка.

-2-

Образложење

Правноснажном пресудом Окружног суда у Београду Гж. I 655/09 од 18.2.2009. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Првог општинског суда у Београду П. бр. 3646/08 од 23.12.2008. године. Том пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и тужена обавезана да му на име накнаде штете због мање исплаћене плате за период од јула месеца 2002. године па закључно са јуном месецом 2005. године, исплати новчане износе одређене ставом првим изреке, са законском затезном каматом почев од датума доспелости сваког тог појединачног месечног износа до исплате. Ставом другим изреке тужена је обавезана да тужиоцу накнади трошкове поступка од 101.200,00 динара.

Против наведене правноснажне пресуде тужена је изјавила благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао правилност побијане пресуде у смислу члана 399. ЗПП и члана 55. став 2. Закона о изменама и допунама ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 111 од 29.12.2009. године) јер је ревизија изјављена пре ступања на снагу овог закона и нашао да је иста основана и то због погрешно примењеног материјалног права.

Доношењем побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, нити пак она из тачке 12. цитиране законске одредбе на коју се ревизијом указује јер изрека побијане пресуде није противречна разлозима њеног образложења, који пак садржи јасне разлоге о битним чињеницама.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био судија Општинског суда у Приштини до завршетка ратних дејстава на подручју Косова и Метохије, крајем јуна месеца 1999. године; када је био принуђен да напусти то подручје. Од тада он није радно ангажован и живи ван територије АП КиМ, а сада је са боравиштем у Б. Дана 13.6.2005. године је на лични захтев разрешен судијске дужности судије Општинског суда у Приштини, који је у међувремену измештен у Ниш. Тужена му је у периоду од јануара месеца 2001. године до 1.9.2003. године исплаћивала новчану накнаду у висини од 80% од плате судије општинског суда, на основу Закључка Југословенског комитета за сарадњу са цивилном мисијом УН бр. 80/16 од 21.5.2000. године, а од тада па до 13.6.2005. године, накнаду у висини минималне зараде, на основу Закључка Владе Републике Србије бр. 02-4586/2003 од 17.7.2003. године. Налазом и мишљењем судског вештака утврђена је висина разлике између исплаћене му накнаде плате по основу наведених закључака и плате коју би тужилац остварио у спорном периоду да је обављао судијску дужност, у појединачно утврђеним месечним износима. Такође је утврђено да је тужилац више пута безуспешно конкурисао на

огласе расписане за избор судија и да је на крају примљен јуна месеца 2005. године, за саветника у Вишем трговинском суду.

На основу утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да је тужена у обавези да тужиоцу накнади насталу материјалну штету у утврђеној висини разлике између изостале плате и исплаћене му накнаде плате, због чега је усвојен његов тужбени захтев. Сматрајући да постоји деликтна одговорност тужене за ову штету у смислу члана 154. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО) обзиром да тужиоцу у спорном периоду није омогућено вршење судијске дужности; а да му је исплаћивана накнада у износу нижем од плате судије општинског суда, утврђене у смислу члана 31. тада важећег Закона о судијама и члана 21. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01). Притом имајући у виду, да је судијска дужност стална и да може престати само на захтев судије или кад он буде разрешен, у смислу члана 51. тада важећег Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 63/01, са изменама и допунама).

Са правног становишта Врховног касационог суда, у конкретној чињенично-правној ситуацији, нема деликтног понашања тужене у смислу члана 154. став 1. ЗОО, како то закључују нижестепени судови, нити пак неправилног и незаконитог рада који би водио постојању њене одговорности за накнаду штете у смислу члана 172. ЗОО. Стога што је Влада Републике Србије као орган тужене, била овлашћена да у смислу члана 11. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01) а које је право имала и по ранијем пропису; својим актом утврђује висину накнаде плате и других примања изабраним, именованим и постављеним лицима из члана 1. овог Закона, када за то постоји правни основ; као у конкретном случају одсуства са рада таквог лица. Влада РС је то учинила Закључцима од 25.1.2000. године и 17.7.2003. године, по основу којих је тужиоцу исплатила накнаду плате за спорни период, управо у оној висини која је истима утврђена за ту категорију запослених, а радно неангажованих лица са подручја КиМ. Како уставност и законитост наведених Закључака Владе РС није оцењена (у за то прописаном поступку пред Уставним судом РС) то су ови општи правни акти на правној снази. Зато по налажењу овога суда, нема противправности у раду органа тужене, са правног аспекта исплате накнаде плате по основу апострофираних закључака. Нарочито што судије када не врше судијску дужност, имају право управо на накнаду плате и других примања које се утврђује актом Владе, у смислу већ цитираног члана 11. Закона о платама у државним органима и јавним службама, а која је тужиоцу у спорном периоду када није вршио своју судијску дужност, исплаћена. Обзиром да судијама који немају право на зараду по општим прописима припада право на плату и остала примања у смислу члана 1. цитираног Закона, онда када врше судијску дужност, а тужилац је у спорном периоду није вршио.

Врховни касациони суд такође налази да чињеница што тужиоцу у спорном периоду није престала судијска дужност у смислу члана 51. тада важећег Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 63/01, са изменама и допунама),

тужиоцу не даје аутоматски право на исплату плате као да је ову дужност обављао, у ситуацији када није био радно ангажован и када није доказао да је искористио сва расположива правна средства да спречи настанак материјалне штете у својој имовини. Имајући у виду да није доказао да је тада изјавио приговор председнику непосредно вишег суда на годишњи распоред послова који је утврдио председник Општинског суда у Приштини, због тога што није био распоређен да врши судијску дужност у том суду измештеном у Нишу, а у смислу одредбе члана 23. у вези члана 20. тада важећег Закона о судијама. Док се неудоваљавање тужиоцевом захтеву за избор, не може квалификовати као неправилан и незаконит рад органа тужене јер је одлучивање о таквим захтевима у домену дискреционог права и овлашћења надлежног органа тужене, а у складу са одредбама тада важећих Закона о судијама, Закона о уређењу судова и Закона о Високом савету правосуђа. Стога нема незаконитости и противправности у наведеном поступању надлежних органа тужене да би постојао правни основ за тражену накнаду штете у смислу члана 172. ЗОО, нити пак у смислу члана 154. став 1. ЗОО; што је резултирало одбијању тужиоцевог тужбеног захтева.

Одлука о трошковима спора донета је у смислу члана 161. став 2. у вези чланова 149. став 1. и 159. ставови 1. и 2. ЗПП, јер тужилац није успео у овом спору, а тужена накнаду истих није опредељено захтевала.

Са изложених разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 407. став 1. ЗПП одлучио као у изреци ове пресуде.

Председник већа – судија
Власта Јовановић,с.р.